

CYKL | TRUDNE TEMATY
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PONADPODSTAWOWA
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI, LEKCJA WYCHOWAWCZA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Jolanta Wróblewska

FILM | „Córka trenera”

Polska 2018, 93 min

reżyseria: Łukasz Grzegorzek

scenariusz: Krzysztof Umiński, Łukasz Grzegorzek

zdjęcia: Weronika Bilaska

muzyka: Błażej Kafarski

montaż: Maria Zuba

obsada: Jacek Braciak, Karolina Bruchnicka, Bartłomiej Kowalski, Agata Buzek

Ojciec Maciej podróżuje po Polsce wraz z 17-letnią córką Wiktoria, objeżdżając kolejne prowincjonalne turnieje tenisa ziemnego. Ona jest jego oczkiem w głowie, on realizuje niespełnione marzenia z dzieciństwa. Ojciec jest całym jej światem, do pewnego czasu.

Wszystko zmienia Igor, dobrze zapowiadający się zawodnik, który zaczyna trenować pod okiem Macieja. Dzięki chłopakowi Wiktoria otworzy się na nowe doznania – pierwszy papieros, kieliszek alkoholu, pierwsza miłość. Wszyscy troje wyruszą w długą podróż rozklekotanym vanem, podczas której każdy będzie chciał osiągnąć swój cel.

„POWIESIŁEM NAD JEJ KOŁYSKĄ PIŁKĘ TENISOWĄ” – O TRUDNYCH RELACJACH RODZIC-DZIECKO

PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI, LEKCJA WYCHOWAWCZA

Temat lekcji

„Powiesiłem nad jej kołyską piłkę tenisową” – o trudnych relacjach rodzic-dziecko.

Czas trwania lekcji

45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- wyjaśnia znaczenie symboli użytych w filmie;

- charakteryzuje ojca i córkę;
- opisuje relacje i uczucia ojca, córki;
- odczytuje obraz jako film o dojrzewaniu, o szukaniu samego siebie.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- kształtuje umiejętności rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, miłość, odpowiedzialność) (język polski);
- rozpoznaje problemy współczesnej młodzieży w społeczeństwie i formułuje sądy w tych kwestiach (wiedza o społeczeństwie).

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- burza mózgów;
- praca z tekstami kultury (np. fragment tekstu, obraz);
- dyskusja;
- praca w grupie;
- praca w klasie.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Córka trenera”;
- fragment tekstu recenzji;
- kadry z filmu;
- plakat filmowy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Córka trenera”. Nauczyciel prosi uczniów, aby w zeszycie wypisali teksty kultury (filmy, utwory literackie, piosenki, obrazy) prezentujące relacje rodzic-dziecko.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel prosi wybranych uczniów o przeczytanie zadania domowego, następnie inni uczniowie uzupełniają wypowiedzi kolegów. Zwracamy uwagę, że znaczna część tekstów kultury przedstawia tę relację jako trudną i skomplikowaną. Na podsumowanie tej części lekcji pokazujemy uczniom pierwszą scenę z filmu. Następnie prosimy o komentarz. Możemy zadać uczniom pomocnicze pytania:

- Co widzimy?
- Jak można tę scenę interpretować?
- Dlaczego ma ona wymiar symboliczny?

To bardzo symboliczna scena, w której córka z ojcem przepychają między sobą traktorową oponę. To proste fizyczne ćwiczenie pokazuje ich napięte relacje. Nie współpracują, przerzucają odpowiedzialność na przeciwnika w tym siłowym pojedynku. Towarzyszą temu milczące gesty, spojrzenia. Jaka zatem jest prawda o tej relacji ojca z córką?

Realizacja tematu

1. Kort tenisowy.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Tenis#/media/Plik:2015_US_Open_Tennis - Tournament - Richard Gasquet \(FRA\) \(12\) def. Bernard Tomic \(AUS\) \(24\) \(21005280588\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tenis#/media/Plik:2015_US_Open_Tennis_-_Tournament_-_Richard_Gasquet_(FRA)_ (12)_def._Bernard_Tomic_(AUS)_ (24)_ (21005280588).jpg)

Pokazujemy uczniom zdjęcie kortu tenisowego, na którym są dwaj gracze, każdy sam na swoim polu. Widać również trybuny z widownią, której wzrok przebiega od jednego gracza do drugiego. Prosimy uczniów o wyjaśnienie każdego elementu tego zdjęcia w kontekście obejrzanego filmu.

Przykładowe odpowiedzi: kort tenisowy – to życie, gracze – to nasz filmowy ojciec i jego córka, samotni w swoich działaniach, gra – to rywalizacja, widownia – to my, oglądający film i śledzący ich historię.

2. On i ona oraz rozklekotany van.

Kolejnym zadaniem uczniów jest zbudowanie portretów filmowych: OJCA i CÓRKI. Możemy podzielić klasę na grupy i zapisać pytania na tablicy lub rozdać kartę pracy (karta pracy nr 1):

Grupa 1.

Co robi Maciej Kornet?

Co czuje?

Jaki jest ojciec?

Grupa 2.

Co robi Wiktoria?

Co czuje?

Jaka jest córka?

Przewidywane odpowiedzi, np.:

Ojciec: trenuje córkę, planuje jej życie, wybiera jej przyszłość, decyduje co robi i co je. Leczy swoje kompleksy z młodości, a córka ma zdobyć to, czego jemu nie udało się osiągnąć.

W pewnym momencie czuje, że córka dorasta, wymyka mu się. Traci córkę, choć wie, że poświęcił jej całe swoje życie i nie ma innych marzeń. Ojciec poświęca swoje zdrowie i całe życie podporządkowuje treningom córki. Jest hardy, uparty, apodyktyczny, zaborczy, fanatyczny, ale kochający.

Córka: trenuje, słucha się ojca, realizuje jego plany, męczy się, czuje zwątpienie i nie potrafi sprostać oczekiwaniom ojca. Czuje strach (np. wymioty przed meczem), znużenie, zmęczenie. Poświęca młodość i relacje z rówieśnikami, a wie, że uciekają jej najlepsze lata. Jest mądra, spokojna, pewna siebie i do pewnego momentu posłuszna.

Tę część lekcji powinna zamknąć dyskusja nad relacją między córką i ojcem. Dla urozmaicenia lekcji możemy puścić oficjalny klip do filmu (<https://www.youtube.com/watch?v=-m4VocjNg9c>) lub rozdać uczniom tekst tej piosenki (Karta pracy nr 3). Nakręcony z przymrużeniem oka teledysk do filmu z polskimi słowami to stary standard bluesowy „Nobody's Fault (but mine)”.

Co się stało, że ta relacja zmieniła się, zaczęły się problemy?

Przewidywane odpowiedzi:

W dwuosobowym świecie pojawiły się osoby trzecie, dla ojca była to znajomość z kobietą, z którą spędza noc i wreszcie ma swoje życie, on jest ważny w tej relacji. Dla córki to spotkanie z wyluzowanym podróżnikiem Igozem, który pokazuje Wiktorii smaki życia. Córka wreszcie jest poza kontrolą ojca, smakuje życie.

Jest jeszcze Igor, którego Maciej Kornet zaczyna trenować, bo widzi w nim talent. Jego zdaniem chłopak marnuje się, bo brak mu dyscypliny, a on wie, jak należy trenować chłopaka.

Rozklekotany van, którym podróżują razem, może być symbolem chorej, niedoskonałej relacji ojca z córką. Ta relacja nie przetrwa, coś zatem trzeba zmienić.

3. Odcinanie pępownicy.

Ostatnią część lekcji rozpoczyna głośne przeczytanie fragmentu recenzji Karoliny Felberg-Sendeckiej (Karta pracy nr 3). Uczniowie otrzymują ten tekst wraz z pytaniami do niego.

Przewidywane odpowiedzi:

Ojciec kocha swoją córkę i myśli życzeniowo, chce poukładać swojej córce życie. Wie, co ona może robić w życiu już od samego początku (zawieszenie piłeczki tenisowej nad kołyską). To błąd wielu rodziców, którzy próbują w ten sposób realizować swoje niespełnione marzenia. W efekcie ojciec jest sfrustrowany i śmieszny (scena osuszania zalanego kortu tenisowego). Boi się, że córka go zostawi, a córka przecież musi go wreszcie zostawić. Ona nie wie, co kocha, co lubi, bo przecież tenisa nie wybrała sama. Nie wybiera też hoteli, gdzie śpią, nie planuje swojego dnia. Zatem buntuje się, staje się nieposłuszna i chce wreszcie sama decydować o swoim życiu. Wiktoria jest mądrzejsza w tej relacji i to ona odcina pępownicę, „zaciąga się wolnością”. Jest sprytna, bo przecież wie, co jest pasją ojca i wykorzystuje to, kiedy pojawia się Igor. Usuwa się tak, że ojciec ma swój kolejny cel – wytrenować chłopaka. Może wtedy Maciej Kormet będzie ojcem dla Wiktorii, a nie jedynie surowym, autorytarnym trenerem. Żeby kogoś zatrzymać trzeba dać mu wolność (kontekst przyjaźni Lisa i Małego Księcia z utworu Antoine’a de Saint-Exupéry’ego), trzeba stworzyć zdrowe więzy, zdrowe relacje. Bo trzeba oswoić kogoś, a nie zamęczyć, stłamsić.

Podsumowanie tematu

Na koniec lekcji pokazujemy uczniom dwa obrazy i prosimy o komentarz w kontekście obejrzanego filmu.

Charles Paul Landon, „Dedal i Ikar”

Rembrandt, „Powrót syna marnotrawnego”

Źródło: Pinterest.com

Przewidywane odpowiedzi:

Mitologiczny Dedal oraz ojciec z biblijnej przypowieści dają swoim dzieciom wolność, pozwalają na samodzielne decyzje, próby, porażki. Kochają swoje dzieci, ale nie planują im życia. Dają jedynie swoim dzieciom możliwość podejmowania własnych decyzji, dają swoją obecność, udzielają wskazówek, ale w żaden sposób nie ograniczają swoich synów. Tego niestety nie miała Wiktoria, musiała sama o to spróbować zawalczyć.

Zadanie domowe, do wyboru:

1. Kim dla dziecka może być ojciec? Rozważ problem, odwołując się do problematyki filmu „Córka trenera” oraz do obrazu „Dedal i Ikar” lub obraz Rembrandta „Powrót syna marnotrawnego”.

2. Dokonaj analizy i interpretacji plakatu do filmu „Córka trenera”, a następnie w kilku zdaniach opisz relacje między ojcem i córką, które zostały na nim pokazane.

Źródło: filmweb.pl

KARTA PRACY NR 1

	MACIEJ KORNET	WIKTORIA
Co robi?		
Co czuje?		
Jaki jest bohater?		

KARTA PRACY NR 2

*Rozdarła serce me na pół,
jego córka, córka trenera,
rozdarła serce mu.
Liczyłem na karierę jej,
zabrałem ją na turnieje,
trenowałem, harowałem
oddałem serce jej.*

*A ona życie marnuje
miłości mej nie szanuje,
pije, pali, szuka przygód
i ciągle flirtuje.
Rozdarła serce mu na pół*

*jego córka, córka trenera
rozdarła serce mu.
Aaaa...*

*Haruje codziennie jak wół,
nie straszny mi jest pot i ból,
nie chcę być sam,
bo bez księżniczki
w nieszczęściu tonie król.*

*Rozdarła mi serce na pół
moja córka, córko trenera...
Aaaa*

KARTA PRACY NR 3

W „Śpiącej Królownie” według Artura Oppmana dwanaście mądrych wróżek zgromadziło się nad kołyską królewskiej córki, by życzyć jej wszelkich łask i dobrodziejstw. A kiedy dobre wróżki odprawiły już swoje rytuały, zjawiała się trzynasta – feralna – czarodziejka, która przeklęła matę. Urok niejedno ma bowiem imię – szczęśliwie, stawką każdej fortunnie zreferowanej baśni jest wyzwolenie się z tego, co determinujące, zniewalające i ograniczające. Bohater baśni toczy zatem nierówną walkę o „nadanie sensu własnej egzystencji”, która w swej istocie jest niczym innym jak osiągnięciem autonomii i niezależności charakteryzujących człowieka dojrzałego. Innymi słowy, baśń odzwierciedla proces dojrzewania – ów cud wyzwala się, mimo tylu przeciwieństw losu, z całkowitej zależności, podrzędności i nieświadomości własnego „ja”. Śpiąca Królowna odzyska kontrolę nad swoim życiem (będzie więc żyła „długo i szczęśliwie”), kiedy tylko upora się z czynionymi nad jej kołyską czarami. Nie inaczej układa się los bohaterki filmu „Córka trenera” – nim piękna, mądra i utalentowana dziewczyna zrozumie, kim naprawdę jest i czego najmocniej na świecie pragnie, będzie musiała uporać się z wróżką (łaską i jednocześnie przekleństwem) tenisowej piłeczki, którą włożył jej do łóżeczka, gdy była maleńka i całkowicie zależna, zakochany w niej bez pamięci tatuś.

<https://kulturaliberalna.pl/2019/03/12/karolina-felberg-sendecka-cudowna-i-pozyteczna/>

1. Kto i jakie czary odprawia nad kołyską bohaterki filmu?
2. Co może zrobić Wiktoria, aby odzyskać swoją wolność?
3. Na czym polega dojrzewanie Wiktorii?
4. Co robi Wiktoria, żeby nie zranić swojego ojca, który przecież ją kocha?
5. Jak oceniasz postawę nadopiekuńczego ojca i co możesz mu poradzić?